

Христос Воскрес!

Вітаємо з цією вікопомною подією всіх одновірців на Україні й на чужих теренах в українській діаспорі. Нехай віра в безсмертя людське надихає нас усіх у боротьбі за українську правду. Примножуватимемо ж її повсякденною напруженою працею, духовним самовдосконаленням, християнською любов'ю до ближніх.

Нехай благодатне сяйво Пасхальної ночі освітлює, возвищує й окрилює завжди ваші серця. Зичимо міцного здоров'я, родинного щастя й Божого благословення на всі добрі справи.

У Канаді оголошено рік українців

У середині минулого століття в парламенті Канади розглядалося питання надання українській мові статусу державної в деяких провінціях. Хоча історія розсудила інакше, українська громада Канади дійсно дуже потужна. Офіційно нараховує 1,3 млн. чол. Створені за 125 років, що минули від заснування першого українського поселення в Канаді, численні українські організації та спілки з часом об'єдналися під дахом Конгресу українців Канади, що нині єдиним потужним голосом відстоює інтереси української громади.

Укрінформ поговорив із президентом КУКу Павлом Гродом, який очолює організацію вже 8 років. Пан Грод, батьки якого виїхали до Канади після Другої світової війни, розповідає про український лобізм у канадському парламенті, стосунки з російською громадою, економічні перспективи двосторонніх відносин, протидію асиміляції та українську підприємливість.

- Що намагається Конгрес українців Канади донести до канадської влади? У яких напрямках працюєте?

- Більше половини членів нинішнього скликання парламенту становлять нові депутати, яким треба передусім пояснити ситуацію в Україні. То ми починаємо із самого початку: чому був Майдан, чому відбулася Революція Гідності, розповідаємо, що в Україні ніколи не було сепаратистського руху і що сучасні події повністю інспіровані Росією.

Після цього ми вже говоримо про конкретні питання, в яких Канада й Україна можуть співпрацювати. Ми дивимося на ситуацію в чотирьох головних напрямках. Перший – безпекова допомога Канади Україні, другий – економіка, третій – гуманітарна підтримка, і четвертий – інформаційна політика. Розроблений детальний план дій.

- Що саме входить у безпекову складову?

- Ми лобіюємо включення канадським урядом України до переліку країн, куди дозволений експорт зброї. Сподіваюся, незабаром про це буде оголошено. Ми також вимагаємо, аби між нашими країнами був договір про співпрацю у сфері оборони. При цьому ми працюємо не лише в Канаді, а й в Україні, де намагаємося переконати український уряд, що Канада, можливо, й не найбільша військова та економічна сила у світі, втім, подібний договір із Канадою заохотить інші країни до розвитку стосунків із Україною.

- Раніше активно порушувалася тема передачі Україні зброї, яку Канада зняла з використання. Нещодавно тійновий міністр оборони Джеймс Безан повідомив, що надіслав до Міністерства Канади запит щодо надлишкової зброї, яку можна передати Україні. Чи є прогрес у цьому питанні?

- Я мав відверту розмову з колишнім міністром оборони Джейсоном Кенні, який підтвердив, що вивчав список військового обладнання, спрямованого на утилізацію. За його словами, українська сторона теж бачила цей список, але вирішила, що наявна техніка їй не підходить через зависокі затрати на відновлення робочого стану. Втім, це зовсім не значить, що в майбутньому не буде можливості передати Україні щось інше. Я планую незабаром зустрітися з новим міністром оборони Канади Харджитом Саржаном і порушити це питання. До речі, на початок лютого планувався його візит в Україну, але в останній момент щось не склалося. Хоча він усе одно планує поїхати в Україну й підтримати канадських військових інструкторів.

- Чи роблять зараз українські канадці інвестиції в Україну?

- Процес іде, але, на жаль, досить повільно. І цьому є ряд причин, зокрема, під владою Януковича зовсім не було довіри, також одразу після здобуття Україною незалежності деякі канадці вклали гроші і втратили великі суми. Ми намагаємося дати інвесторам упевненість, адже є зацікавлені канадці. Ми також працюємо з урядом України, аби організувати в Канаді в червні великий форум з інвестування в Україну.

Україні безумовно потрібні канадські інвестиції, але також розширення ринків збуту для власної продукції. При чому йдеться не лише про сировину, але й про високоякісну техніку, яка раніше йшла майже винятково до Росії.

- То який рівень співпраці закордонної громади та офіційного Києва?

- Співпраця дуже тісна. Вона перебуває на найвищому рівні з часу отримання Україною незалежності. Ми консультуємося з владою в багатьох питаннях.

- Які основні теми ви порушували перед українською владою під час останнього візиту?

- Передусім намагався донести, що у всіх країнах, де ми працюємо, найбільше питань виникає до боротьби з корупцією, Правда, вони це й так добре знають, тому слід не лише говорити, а пропонувати, що саме ми й уряди світу можемо зробити, аби допомогти це питання вирішити. Треба не наївно критикувати, а обговорювати конкретний процес. Зокрема, я часто спілкуюся з міністром фінансів і не раз запитував, чому уряд не може нормально оплачувати роботу державних службовців, адже нинішні зарплати спонукають до корупції. Наталка (Яреско - ред.) чудово це розуміє, але пояснює відсутність грошей у бюджеті. Вона просила сприяння діаспори у переконанні урядів інших держав у збільшенні фінансової підтримки України, аби допомогти країні пройти через період кризи, підвищити зарплати держслужбовцям.

- Говорячи про корупцію, важливо пам'ятати, що без справедливої незалежної судової гілки влади побороти її неможливо. Нещодавно в інтерв'ю Укрінформу народний депутат Віктор Чумак висловив ідею скеровувати касаційну інстанцію в Україні не у Верховний суд України, а наприклад, Верховний суд Великобританії або Швеції, як тимчасовий захід. Що ви думаєте про ідею тимчасового підпорядкування української судової системи канадській, подібно, як колись суд Лондона мав вищий статус за оттавський?

- Цікава думка, втім, як юристу вона видається мені

надто популістичною. До цієї проблеми треба підходити більш реалістично. Як на мене, то підпорядкування національної судової системи не піде на користь Україні. Ліпше швидко й рішуче реформувати її, можливо, зробити щось подібне до змін у поліції – почати наново, набрати нових суддів і змусити старих заново влаштовуватися на роботу. Способи є різні, але потрібна політична воля, аби задіяти їх. На жаль, нині я цієї волі не бачу.

- **За часів прем'єрства Стівена Гарпера Канада ставила Україну першим пріоритетом своєї зовнішньої політики. Чи змінилася ця пріоритетність зараз?**

- Все залежить від часу, адже глава будь-якої держави може перейматися лише двома-трьома основними зовнішньополітичними завданнями. Під час Майдану та початку російської агресії Україна була головною міжнародною темою. Зараз на першому місці – Сирія, далі йде Китай, а на третьому все ж залишається Україна. Отже, вона все одно дуже важлива. Обов'язком української діаспори є вплив на свої уряди, аби Україна зберегла за собою місце в трійці пріоритетів.

- **В українському уряді зараз значна кількість грузинів. Чи отримували члени української громади Канади пропозиції долучитися?**

- Такі пропозиції надходили, й активніше залучення української діаспори до реформування України було одним із питань моїх розмов у Києві, адже це потребує певних змін. Наприклад, я не можу стати українським держслужбовцем без відмови від канадського громадянства. Я й не проти отримати український паспорт, але більшість українських канадців буде важко переконати це зробити, тож треба шукати інший підхід. Настав час для рішучих і радикальних рішень щодо змін системи, які дозволять їй працювати якомога ефективніше.

- **Чи становить російська пропаганда загрозу для канадського суспільства й української громади?**

- Така загроза існує. Причому торік її не було, але Росія почала активніше працювати в Канаді, з'явилося більше фінансованих нею безкоштовних газет. Стало помітно, що Москва розцінює Канаду як загрозу, і намагається протидіяти нам. У Канаді є різні фейкові російські організації, створені з однією метою – не працювати на користь російської громади, а протидіяти українській.

- **КУК якимось бореться із російською пропагандою?**

- Поки що вона досить несерйозна та недозріла, але щораз робиться ефективнішою. Добре, що канадці дивляться на світ об'єктивно. Вони розуміють, що Росія веде війну проти України і що правда на нашій стороні. Уряд Канади це теж чудово розуміє, російська пропаганда дуже мало впливає на нього. Втім, це не значить, що Росія не може впливати інакше.

- **Яким чином взаємодіють українська та російська громади в Канаді?**

- Досить неформально. Ми беремо участь у деяких їхніх

заходах, вони іноді приходять на наші. Коли з Росії приїждять активісти, або ті, хто вже не може жити в Росії, ми з ними зустрічаємося і заводимо контакти. Цікаво, що члени української російськомовної громади Канади за останні два роки зрозуміли, що їм дуже тяжко жити в російськомовному середовищі, бо воно стало вороже ставитися до українців. Тож подібно до того, як Росія об'єднала Україну, із закордонною громадою вона зробила те саме: тепер значно більше російськомовних українців стали ближчими до старої українськомовної еміграції. Російськомовні українці раніше відчували себе не так комфортно серед нас, але за останні два роки ми знайшли спільну мову.

- **Як змінюється українська громада Канади протягом останніх п'яти-десяти років?**

- Відбуваються два паралельні процеси: омолодження та включення. Мені зараз 44 роки, я став президентом КУКу в 36, уся наша управа теж досить молода. Якщо ж подивитися на провідників у Канаді, то помітно не лише омолодження, а й включення останньої хвилі еміграції. Скажімо, голова КУКу в Британській Колумбії лише 10 років тому приїхав з України. Голова нашого найбільшого відділу – Торонто – також представляє четверту хвилю. Тобто поволі українці з останньої хвилі перебирають на себе обов'язки, і це дуже добре.

- **Як вплинула на українську громаду Революція Гідності?**

- Українські канадці стали пишатися своїм походженням, адже побачили, що українці не підлеглі, як росіяни, що ми взяли відповідальність і організували революцію. Весь світ тоді дивився на нас і казав, що це люди, які вимагають дотримання їхніх прав. Українці стали дуже пишатися бути українцями через цю Революцію. Навіть ті, хто раніше не надто афішував своє походження, тепер починають вбирати вишиванки та вчити мову.

Максим НАЛИВАЙКО, Оттава.

В Естонії відзначили дві жіночі долі

Українське земляцтво Сілламає «Водограй» разом із Основною Естонською школою Сілламає організували літературний захід, присвячений українській поетці Лесі Українці та естонській Лідії Койдулі.

Дві жіночі долі, два національні символи своїх країн, гордість своїх народів. Поетки, які писали різними мовами, представляли різні культури, мають багато спільного у творчості та особистій долі: високоосвічені патріотки з літературних родин мали тверду громадську позицію. Обидві в особистому житті пережили драму, боролися з хворобою й рано померли. Одна прожила 42 роки, друга – 43.

Два фільми про двох літераторок розповіли про їх життя та творчість. Українці Естонії знайомили присутніх із творчістю Лесі Українки. Її поезії читали Тетяна Івушкіна (м. Кохтла-Ярве), Галина Малярова (м. Нарва), Світлана Сташкевич (м. Сілламає), Любов Лаур (м. Тапа), Алла Гончакова (м. Нарва), співали пісні Тетяна Івушкіна та Борис Тутука. Дитячі вірші читали учні українських недільних шкіл Діана Дудко, Олексій та Юлія Панасенко, Аннелі та Софія Пукк, Девід Загребельний. Народну гру «Подоланочка» показували учні українських недільних шкіл Тарту та Сілламає.

Творчість Лідії Койдулі представили учні та вчителі

Естонської Основної школи Сілламає, естонське товариство міста: Наталія Кочергіна (директор Естонської школи Сілламає), Лііна Сурина, Тііна Нутов, Сірє Маала, Юлія Метс, Сігріт Затяміна, Інна Кальда, учні Анна Шашкіна, Саїна Мамедова, Лііна Пільван, Мар'яна Тюлюков, Лаура Метс. Відому пісню Лідії Койдулі «Eesti muld ja eesti suda» («Естонська земля та естонське серце») заспівали Катерина Боссенко (українська недільна школа м. Тарту) та гості із Сінімає Ірина Еварт (викладач основної школи) і Хелена Охак (вихователь дитячого садка). Всі разом заспівали пісню естонською мовою «Mu Isamaa on minu arm» («Моя Вітчизна – моя любов») на слова Лідії Койдулі, яка вважається неофіційним гімном Естонії.

Захід провела керівник клубу «Крила» при українському земляцтві «Водограй» у Сілламає Любов Лаур.

Були присутні Перший секретар Посольства України в Естонії Василь Чечет, голова Круглого столу національних меншин Іда-Вірумаа Олександр Дусман, священник греко-католицької церкви м. Таллінн отець Олег Попюк. Дякуємо Наталії Кочергіній за співпрацю, а також усім, хто відгукнувся на наше запрошення.

Світлана СТАШКЕВИЧ

У Казахстані відбувся ХІХ фестиваль української народної творчості

Піснями, танцями й веселими обрядами запам'ятався учасникам і глядачам Костанайський ХІХ обласний Фестиваль Української народної творчості, підсумковий Гала-концерт якого під назвою «Хай щастить нам усім!» відбувся в обласному Будинку дитячої творчості. Фестиваль щороку проводить українська громада Костанайської області. Цього разу він був присвячений Року Асамблеї народу Казахстану.

На фінальний Гала-концерт Фестивалю з'їхалися самодіяльні митці не тільки з Костаная, Лисаківська, Рудного, Житікари, але й із районів Костанайської області – Ауліккольського, Денисівського, Камистинського, Карабалікського, Мендікаринського, Сарикольського, Таранівського, Узункольського, Федорівського. В Гала-кон-

церті взяли участь близько двох десятків творчих колективів та окремі виконавці.

Перед Гала-концертом у холі Будинку дитячої творчості розгорнулася виставка української атрибутики, де можна було помилуватися вишитими рушниками, сорочками, скатертинами, серветками та картинами. Тут можна було бачити різноманітні сувеніри, виробі з бісеру, старовинний глиняний посуд.

Співробітники Асенкритівського будинку культури з Таранівського району привезли з собою цілу експозицію української хати. Вони приготували багато вареників, пирогів, та ще й продемонстрували народний обряд «Чоботи». Жителі Асенкритівки ставляться до українських традицій із великою повагою. Більше половини мешканців села –

українці. В кімнаті музею при Будинку культури стоїть тин, розстелені вишиті скатертини, деяким із них уже більше століття. Є в музеї й такі раритети, як коромисло, праски, коцюба й навіть рубель, за допомогою якого жінки розгладжували випрану білизну.

А 75-річна пані Людмила Гулевич із міста Рудного привезла на фестивальну виставку крім інших експонатів ще й свою вишивку, зроблену нею, коли їй було 19 років. Вона – активна учасниця українського народного хору «Мрія».

Перед початком заходу виступив голова Костанайського обласного українського етнокультурного осередку – Обласної Общини Українців – пан Анатолій Тарасенко, який очолює також приватне друкарське підприємство «Печатний Двор» і є Почесним Консулом України в Казахстані в Костанайській та

Актюбінській областях. Анатолій Володимирович, зокрема, сказав: – У рік сімдесятиріччя Великої Перемоги нашого народу ми знову зібрались у цій залі, щоб вплести у багатомовний хвалебний хор братського народу Казахстану неповторну та яскраву українську мову. Сьогодні Казахстан є прикладом міжнаціональної злагоди. Цьому чималою мірою сприяє 20-річчя Асамблеї народу Казахстану, створеної з ініціативи Президента нашої країни Нурсултана Назарбаєва.

А далі протягом кількох годин було представлено цікаву концертну програму, яка складалася з понад п'ятдесяти номерів! Учасники виступів у яскравих національних строях співали українські пісні, танцювали, грали на музичних інструментах та розважали глядачів гуморесками.

Тарас ЧЕРНЕГА

На сході України Як у Ремарка...

– Шановні пасажери, наш «Арт-десант», вас вітають авіалінії 24-ї механізованої бригади імені Данила Галицького! ...Прощу триматися, зараз будуть повітряні ями! ...Летимо на висоті 15 тисяч метрів. На жаль, гарячі напої й алкоголь не роздаємо.

Так привітав нас, артистів, прес-офіцер легендарної Залізної бригади Володимир Фітьо на борту броньованого МАЗу – машини розвідки, яка везла нас «дорогою життя» (фактично – по бездоріжжю) від крайнього 29-го блокпосту до села Кримське на Луганщині – найближчої до лінії розмежування точки нашого маршруту. За 800 м – сепари...

Авжеж, без гумору на війні – ніяк. Точнісінько за Ремарком: «Ми жартуємо не тому, що нам властиве почуття гумору, ні, ми намагаємося не втрачати почуття гумору, тому що без нього ми пропадемо» («На Західному фронті без змін»). Влучний дотеп, душевна пісня, щирі вірші... Усе, що допомагає людині лишатися людиною, плекати в душі, всупереч смертоносній, руйнівній суті війни, парості доброти, культури, творчості, – цінується на фронті неосяжно високо, а чим вищий моральний дух армії – тим ближча перемога. Тому «Арт-десант» під художнім командуванням театрального режисера **Сергія Архипчука**, заслуженого діяча мистецтв України, й під опікою координатора проекту **Олега Білика** – колись бійця батальйону «Карпатська Січ», тепер волонтера та громадського активіста – і вирушив з Києва в чергову небезпечну подорож на Схід. Склад артистів – змінний, а цього разу, оскільки незадовго перед планованою годиною від'їзду вийшов із ладу один із двох арт-десантських мікроавтобусів, чисельність групи в останній момент скоротилась удвічі. Рішення «їхати – не їхати» кожен ухвалював на власний страх і ризик: комусь поломка буса здалася поганим знаком, хтось згадав свій поганий сон, хтось хвилювався через дітей, які благають лишитися вдома, – але зрештою семеро хоробрих пододало забобони та тривоги, і команда згуртувалася. Це співачка і композиторка **Леся Горова**, яка дала за два роки війни близько 300 концертів для наших бійців, співак і гітарист із Рівного **Леонід Репета** (обоє – заслужені артисти України), лідер гурту «Рутенія» **Анатолій Сухий**, майстриня художнього читання з Конотопа **Ольга Банитюк**. Безмежно вдячна панові

режисерові, що запросив до гурту і мене – як авторку «Волонтерських присвят»!

За чотири дні (6–9 березня) «Арт-десант» дав дев'ять концертів: на Донеччині – в терміналі Краматорського аеродрому, на Луганщині – в місці розташування 24-ї окремої механізованої бригади під Северодонецьком, у Кримському і Новотошківському, у Трьохізбенці й Победі (а дорогою – ще й імпровізований концерт на блокпосту біля села Райгородка), у Денежниковому і Новоайдарі.

Леся Горова запалювала серця своїми патріотичними піснями («Нашим військовим», «Солдатику мій», «Не бійся»), а коли співала пісню «Танок» – хай який би хмарний був день – обов'язково вигодинювалося! Леонід Репета, єдиний син якого пішов до війська добровольцем, підніс бойовий дух «Піснею українських кіборгів», «забудив» драйвовим рок-н-ролом і наснажував своїм життєствердним «Віра, надія, любов...». А Анатолій Сухий надихав повстанською романтикою («Я – Крук, чорний сотник УПА...», «На покинутих згарищах...», «Буде нам з тобою що згадати...»).

Наша концертна програма була приурочена до шевченківських днів – і Шевченкове слово в мистецькому виконанні Ольги Банитюк звучало разюче по-сучасному:

Боже мій з тобою!

Мій краю прекрасний, розкішний, багатий!

Хто тебе не мучив? Якби розказать

Про якого-небудь одного магната

Історію-правду, то перелякать

Саме б пекло можна. А Данта старого

Полупанком нашим можна здивувать.

(«Іржавець»)

Хіба це не про наших нинішніх олігархів? Успадкована від Тараса Григоровича викривальна поетична енергетика звучала й у віршах іншого Шевченка, нашого сучасника – Михайла (цикл «Перед горою Чернечою», присвячений Кобзареві). Але на цьому шевченківські паралелі в нашій мандрівці не закінчилися. Дорогою до Кримського прес-офіцер Фітьо розповів нам, що зараз на цій ділянці спокійно, бо два командири – наш

і сепарський – уклали перемир'я. І прізвище в обох те саме – Шевченко!!! Але того ж дня ми довідалися, що другий Шевченко – анти-Шевченко – зрадив не лише Україну, але й своє слово, бо 29-й блокпост сепари обстріляли невдовзі після того, як ми від'їхали від нього, повертаючись із Кримського. І після нашого наступного концерту – в Новотошківському – неподалік прогрімів потужний залп. Пекельний акорд війни у відповідь на наші пісні й вірші...

Проте це не зруйнувало наших планів – попереду було ще кілька концертів. Для мене це перша така поїздка – і внутрішнє налаштування було таке ж саме, як і під час Майдану: страшно читати, дивитися і слухати новини, але в епіцентрі подій страх зникає, бо знаєш – ти серед своїх, у своїй українській родині! І якщо спробувати одним словом окреслити наш психологічний стан упродовж цих чотирьох днів – годі знайти точнішого слова, ніж радість. Радість нас просто переповнювала! І радість була взаємна: вояки сприймали наші виступи дуже емоційно, дякували, казали, що півторагодинний концерт знімає напругу декількох місяців важкої служби, а ми раділи, що бачимо їх, найголовніших людей, від яких сьогодні залежить безпека і саме існування України, можемо їх обійняти, поговорити з ними, поспівати разом, потанцювати...

Глядачами наших концертів були не лише військові, а й цивільні – у сільських школах і будинках культури, часом на відкритому повітрі. «Тут нас чекають, тут нас сподіваються, тут ми потрібні, – так само, як і тверда державницька рука і твердий військовий щит», – наголосив наш режисер в інтерв'ю журналістці «Еспресо TV» у Новотошківському. Та й усі ми відчули, як зголодніли тутешні люди за святом, за музикою, за піснею, за концертним інтерактивом!

У Кримському, наприклад, масових культурних заходів не було протягом усіх двох років війни. Молода жінка Юля, яка приготувала для нас чудовий обід (попри те, що продукти підвозяться до села раз на тиждень – тією ж таки «дорогою життя» – допомагає армія і МНС), розповіла нам про методи психологічного тиску, що їх застосовують сепари: це і гучна трансляція пісні «Вставай, Донбас!» та радіостанції «Казач'є радіо» з розповідями про «зверства бандеравцев», і безкінечні есемески мешканцям села з текстами на кшталт: «Ви вінавати в смерті семілетней Крістіні із Данецька. Нет вам прощєнія!» тощо. За день могло прийти сто таких повідомлень...

Ніде правди діти: часом ми бачили в залі відчужені, недобрі очі. Майор, який супроводив нас у селі Победа і запросив

на вечерю до солдатської їдальні, розповів, що місцеві охоче приходять до них за безкоштовним хлібом і булочками (щопонеділка й щочетверга), але позаочі говорять різне... Проте позитивних вражень від спілкування з мешканцями сіл і містечок Луганщини було незрівнянно більше.

Ми пересвідчилися, що Схід має велику силу опору наслідкам багатолітньої русифікації. Донецчина зустріла нас височезними опорами лінії високовольтних передач, пофарбованими знизу до половини в жовте, згори – у блакитне. Таке саме патріотичне забарвлення мають і колони Будинку культури в Новотошківському. А в розкладі занять тутешньої школи (яка постраждала від бомбардувань, як і в Трьохізбенці) щодня о 8.20, перед першим уроком зазначено виконання гімну України. Подекуди по селах на подвір'ях піднято жовто-блакитні прапори, а біля одного будинку майорили поруч жовто-блакитний і червоно-чорний, а ворота прикрашав напис великими білими літерами: «Донбас це Україна! Геть радянську гидоту!». Вселяє оптимізм і той факт, що в Победі місцеві дівчата – російськомовні – замовили «на біс» «Червону руту» у виконанні Лесі Горової.

Під час нашої поїздки ми зробили також деякі інші важливі волонтерські справи: подарували нашу фірмову арт-десантську синьо-жовту гітару (дизайн Віктора Павліка, виготовлено коштом Катерини Бужинської), баян і губну гармошку воякам 101-ї бригади в Краматорську, ще одну гітару і ще один баян – сільському Будинку культури в Денежниковому, аби відродився місцевий хор «Акація» (а завклубом Віра Руденко обдарувала жіночу частину нашої команди своїми мистецькими квітковими композиціями з бісеру), а також передали велику коробку корисних і смачних речей від Софії Майданської бійцям у Кримському.

Притягальна сила Сходу подіяла на нас невідпорно. Сюди, на передовий рубіж нашої оборони, хочеться повертатися знову і знову – як хотілось повертатися на Майдан. Із нами майданівське гасло: «Разом – до перемоги!»

Насамкінець – мої присвяти бойовим посестрам і побратимам, написані дорогою до Києва:

**Режисер наш, Сергій Архипчук, –
Ми без нього усі як без рук:
Все він кожному скаже відверто
До концерту і після концерту.
Й переконаний кожен із нас,
Що з Сергієм ми – хоч на Донбас!**

Олена О'ЛІР

Після виступу в терміналі Краматорського аеродрому

У ГОГОЛІВСЬКОМУ ВИШІ

Ще один Терембідя

Кобзар Василь Жованик приїхав у Ніжин після виступу в Луганській області. Воїни АТО слухали його так само уважно й зацікавлено як і студенти разом із викладачами Ніжинського держуніверситету імені Миколи Гоголя.

Студент Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка доносить до нас давню українську духовну традицію, яка віками із покоління передавалася сліпими кобзарями й лірниками. Позалітургійні псалми, епічні думи, козацькі й обрядові пісні, записані Тарасом Шевченком, Лесею Українкою, безіменними виконавцями зберігали й поширювали дух вільної людини. І за це були переслідувані. Крамольним вважалося зображення козака Мамаю. Більшовицька влада підступно зібрала майже триста сліпих кобзарів у Харків на так званий з'їзд, де їх усіх розстріляли.

Молодого хлопця, випускника Київської гімназії східних мов №1, кобзарський цех привабив і моральними випробуваннями, і правдивим мистецтвом. На його думку, культура сьогодні, спотворена телебаченням, є штучною, надуманою. І це призвело і до духовних катаклізмів, і до міжусобиць.

Василь запропонував репертуар, який рідко можна почути в засобах масових комунікацій. Дякуємо за це організаторам – професору кафедри історії України Євгенові Луняку та доценту цієї кафедри Олександру Кривобоку, яких підтримав декан філологічного факультету доцент кафедри методики викладання української мови та літератури Олександр Забарний.

Вшанувати Лесю Коцюбу

Минуло 95 років від дня народження ОЛЕКСАНДРИ ЙОСИПІВНИ КОЦЮБИ – з 1 вересня 1956 року старшого викладача Ніжинського педінституту, а з квітня 1969-го – доцента кафедри української літератури за спеціальністю «Фольклористика».

1974 року її звільнили з роботи за передачу за кордон трактату Івана Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація?» Вона в числі найславетніших українських патріоток, які самовіддано боролися за державу й націю. Померла 1987 року, похована в Ніжині.

Шану її подвижництву на могилі 18 березня віддали колишні сусіди, її учень Микола Шкурко, студенти Анатолій Шкуліна та Олександр Забарний. Тепер це знані постаті, яких наставниця надихнула на літературну творчість, підтримала українські переконання. До їхніх спогадів уважно прислухалися студенти-філологи.

Цього року одна з вулиць у Ніжині названа іменем української патріотки. Нарис про неї можна прочитати в газеті «Український дім» в числі 1-2 (41-42) за 2011 рік на веб-сторінці

http://ndu.edu.ua/images/stories/2016/2011_1-2.pdf

На фото: Вихованці та друзі Лесі Коцюби біля її могили на Троїцькому кладовищі

У «ПРОСВІТІ»

Справа буття нації

Чи відповідає фактичний рівень поширення використання російської мови в сучасній постмайданній Україні у сформованому суспільному запиті на розрив з колишньою метрополією, на втрату сателітності в російському політичному, економічному, інформаційно-культурному просторі? Чи стане Україна тридцять сьомаю країною з єдиною державною рідною мовою?

Такі болючі проблеми тривожать усіх свідомих українців. 36 учасників з Києва, Харкова, Ніжина й Чернігова, серед яких три доктори наук і сім кандидатів наук, у Міжнародний день рідної мови зібралися на науково-практичну конференцію «Питання мови, справа буття нації» в Національному архітектурно-історичному заповіднику «Чернігів стародавній».

За ініціативи Чернігівського обласного об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» вони запропонували засоби збереження нації через мову.

На думку представника Українського інституту національної пам'яті в Чернігівській області Сергія Бутка розвиток української пам'яті не можливий без розвою української мови. Її удержавлення повинно опиратися на досконале законодавство відповідно до Конституції. Для нас цікавим і корисним може бути досвід Франції і Словаччини, про який розповів науковий консультант і рецензент Енциклопедії Сучасної України НАН

України, перекладач Всеволод Ткаченко. У цих державах дієвим є механізм реалізації статусу рідної мови, за яким державний орган в уряді слідує за виконанням мовного законодавства.

Доктор філологічних наук, завідувач відділу Інституту літератури імені Т. Г. Шевченка НАН України

Павло Михед подолання рідної мови в суспільстві як завченої безпорадності вбачає в креативному розвитку української культури. І на це теж має бути спрямована державна політика.

Доцент Чернігівського національного технологічного університету Людмила Зіневич поділилася практичним досвідом роботи безкоштовних курсів української мови в Чернігові. Вік слухачів – від десяти до вісімдесяти років. Серед них і 28 чиновників. Згідно з проведеним опитуванням тільки 6 відсотків жителів обласного центру вважають українську мовою повсякденного спілкування.

Відомий мовознавець, професор Київського міжнародного університету Іван Ющук на власному сайті відкрив мовознавчі програми, якими можуть безкоштовно скористатися всі охочі.

Доктор філологічних наук, професор Київського національного університету культури й мистецтв Микола

Тимошик вважає, що мовне питання треба насамперед виправляти в державних закладах культури, освіти й науки.

Всі пропозиції враховані в резолюції конференції. Робочій групі у складі правління обласної «Просвіти» Василя Чепурного, Олександра Шевченка, Миколи Шкурка, Сергія Чернякова, Володимира Єрмака, Ігоря Білокона доручено видати збірник виступів, а також органі-

зувати зустріч у Кабінеті Міністрів України для вирішення порушених на конференції проблемних питань.

Фінансово й організаційно захід підтримала Ніжинська міськрайонна організація «Благодійний фонд «Ніжен». Його директор Микола Шкурко запропонував такий механізм: створення Інституту української мови як органу державної виконавчої влади за аналогією з Інститутом національної пам'яті та схожими структурами в країнах Західної Європи.

Надія ОНИЩЕНКО

Засновник – Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Реєстраційне свідоцтво
№ 352-24ПР, серія ЧГ,
від 6 березня 2007 року
Р/р 31258301208946 НДУ ім. М.Гоголя
02125668 код ГУДКСУ у Чернігівській обл.
м. Чернігів МФО 853592

(благодійний внесок на розвиток Центру гуманітарної співпраці з українською діаспорою)

Склад редакції:

Бойко О.Д., докт. політ. наук, проф.,
Мельничук О.В., докт. фіз.-мат. наук, проф.,
Астаф'єв О.Г., докт. філол. наук, проф.,
Михед П.В., докт. філол. наук, проф.,
Онищенко Н.П., чл. Нац. спілки журн. України,
Самойленко Г.В., докт. філол. наук, проф.,
Стребкова І.О.

Макет та верстка – Іваницька О.І.

Адреса редакції:

Центр гуманітарної співпраці
з українською діаспорою, кімната 210
вул. Крапив'янського, 2,
м. Ніжин, 16602, Україна
Тел./факс: (04631) 7-19-59

E-mail: ukr_diaspora@ukr.net,
ndu_diaspora@mail.ru

<http://ndu.edu.ua/index.php/tseutr-gumanitarnoji-spiivpratsi-z-ukrajinskoyu-diasporoyu/vidannya-ukrajinskij-dim>